

MURAVIDÉK

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. : : : : 202. szám. : : : :

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-ként: szövegközt és nyilttér 150 Dinár, rendes 1.— Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. szeptember 30.

40. Szám.

Mi újság Genfben?

A világ közvéleménye e napokban Genf felé van irányítva s figyelemmel kíséri a Népszövetség munkáját. Ötvenkötödik közgyűlését tartja, amelyre a világnak vagy ötven állama küldte delegátusait, hogy megvitassák azokat a gyakorlati kérdéseket, amelyek a nemzeteket a béke és az áldásos munkálkodás terére elvezethetik.

Hogy a világ közvéleménye annyira fel van csigázva, nem lehet csodálkozni, bizony — őszintén bevallva — senki sincs elragadtatva a Népszövetség eddigi összes munkájának eredményétől, miután semmiféle kézzelfogható eredményt a nagy világ közönsége még nem látott tőle!

Majdnem valamennyi delegátus felveti felszólalásában a béke gondolatát s nincs egy se, aki a mai helyzettel, a világ mai állapotával meg lenne elégedve; tehát nyilvánvaló, hogy az a „Béke“, amely után minden sóvárog, amelyet minden egyes ember oly annyira óhajt, — nincsen meg!

Pedig, mint Monzie francia delegátus megállapította, a Népszövetség főkötelessége a béke ügyét intézni. Ép azért a Népszövetség munkáját ketté kell választani, az igazságszolgáltatás nagy terhét le kell venni a Népszövetség válláról s azt a hágai bíróságra bízni.

Ha a Népszövetség nem lesz egyszersmind törvényszék is, akkor talán majd sikeresebben lehet a vitás kérdéseket és ellentéteket a jövőben kölcsönös engedékenységgel és jó akarattal elintézni s akkor megszűnnek a háború okai. Már pedig, épen ezen a téren nem látunk biztató tényeket, hanem csak aggasztó halogatást, úgy hogy a világ zavart, bonyodalmas helyzete nem bír megváltozni s a népek nem képesek elérni az abszolút béke és megnyugvás időszakát. (Nékem az a szerény véleményem, ha a háború előtti határokat visszaállítják és a szaporodás elhárítását az egész világon megengednék, azonnal béke lenne. Szerk.)

POLITIKAI ÉLET.

A „Kellog“ féle béke paktumot az amerikai külügyi hivatal értesítése szerint eddig ötvenegy ország írta alá. A felszólításra eddig még tizenhárom nemzet nem válaszolt.

Oroszország egy négyes szövetség összeállításával próbálkozik, hogy ezzel az angol-francia blokkot ellensúlyozhassa. A terv szerint részt venne ebben a szövetségben Németország, Olaszország és Törökország. Ez a szövetség a japán imperializmus ellen is szólna s ezért azt hiszik, hogy Anglia is támogatná.

Jugoszlávia elismerte az Albán királyságot s a jugoszláv

követ el is utazott már helyére Tiranába.

Oroszország csatlakozik a Kellog paktumhoz. A szovjet kormány hivatalosan közlé tette Moszkvában, hogy csatlakozik a Kellog-féle béke egyezményhez.

A Népszövetség napi-rendjén, a leszerelési főbizottságban a francia delegátus kijelentette, hogy nincs megalégedve a bizottság munkájával. Azt mondja, hogy a leszerelési egyezménynek nincs semmi értelme, ha ahhoz minden állam nem csatlakozik. Azt ajánlja, hogy azokat az államokat, akiktől a megegyezés függ, hívják össze együttes ta-

A Kellog paktummal felidézett remények hamar elűltek. A békés megegyezés, a leszerelés kérdése nincs megoldva. Azok a nemzetek, amelyek a világháborúban legyőzettek, a rájuk parancsolt leszerelést már teljes mértékben végrehajtották, úgy hogy ma már nem is állanak ellenőrzés alatt. Viszont a győztes államok még ott sem tartanak, — vagy nem akarnak ott tartani, — hogy megállapítsák pontosan azt az időpontot, amikor a lefegyverzésről tárgyalni akarnának, sőt ellenkezőleg, szárazon, vizen, levegőben hatalmasan fejlesztik hadi erejüket. Hol, hogyan lehet itt akkor kölcsönös bizalomról, megértésről beszélni?

Láttuk, hogy az Angol-francia egyezmény, mely a két állam szárazföldi és a tengeri haderőinek együttes működését célozta, mily ellenszenvet váltott ki Amerikában? Az angolok és franciák ezt az egyezséget összetépték! (Ámde csak a papirost, amelyen az egyezés írva volt. Szerk.)

Németország le van szerelve teljesen. A Rajna vidéke még mindig meg van szállva s Németország viseli a rettentő megszállási költségeket!

Hát még mi lesz a jövő évben? A jövő évtől kezdve a jóvátételi kötelezettség teljes súlyával fog Németországra nehezedni. Évenként két és fél milliárd arany márkát kell fizetnie! Akármilyen

erős legyen is a német ipar és kereskedelem, ez a roppant teher csak kétségbe ejtheti a németeket. Hja, itt pénzről van szó! Itt megszűnik a rokonszenv! Itt nem lehet kedélyeskedni! S ha majd Ausztria Németországhoz csatlakozik s lesz egy százmilliós Németország, hogyan lehet majd ennek a keserűségét aranyra változtatni, hogy azzal fizessen? Nem lesz-e a sok krservből ólom — vagy acél? Azt a Népszövetségnek kell tudnia!

Ki tud ma hamarosan eligazodni a sok paktumon, a sok barátsági szerződésen? Lehet ma tisztán látni, hogy kinek ki a barátja, ki az ellensége? Hiába minden! Bizalom, megbecsülés még nincs, ez csak ábránd! Még a nyomtatott papiros sem mehet el egyik országból a másikba, hogy az egy nyelven beszélő emberek legalább a kultúra útján érintkezessenek egymással. Arról meg szó se legyen, hogy a forgalom, a közlekedés könnyűvé, — ne mondjuk — szabaddá legyen téve!

Minden béketörekvés hiába való, míg a magas politikában meg nem szűnnek a féktelen hatalmi törekvések, amelyek a háboru magját rejtik magukban!

A Népszövetség megakadályozhatja ugyan hosszú ideig a háboru kitörését, de békét, valódi békét teremteni nem tud, nem képes! — Pr. M. —

nácskozásra, hogy meg lehessen kötni az általános egyezményt.

Olaszország új alkotmánya. Mussolini új alkotmányt adott Olaszországnak. Megalakították a fasiszta nagytanácsot, mely az állami alkotmány tényezője lesz. Minden hatalom a fasiszta nagytanácsé, — eléje tartozik a trónörökös rendjének megváltoztatása, a királyi jogkör megállapítása és a királyi kiváltságok meghatározásai. A nagytanács ülési titkosak.

A magyar-román optáns per tárgyalását a Népszövetség tanácsa decemberre halasztotta.

A Népszövetség egyik bizottságának előadója jelentést tett a menekültek ügyében. A jelentést elfogadták s felfogják hívni az államokat, hogy tegyék lehetővé, a politikai menekülteknek az állampolgárság megszerzését.

Az angol-francia titkos flotta egyezmény nyilvánosságra jutott. Az egyezmény szövegét amerikai újságírók szerezték meg valahogyan. Ugy Londonban mint Párisban ez az esemény diplomáciai körökben óriási feltűnést keltett.

Angol lapok kijelentik, hogy már most nincs értelme a további titkolózásnak.

Politikai szemle.

Belpolitikánkban ujabban semmi nevezetesebb esemény nem történt. Azt mondhatnók, hogy a helyzet még mindig a régi. Ófelsége mióta Blédből Beogradba ment, fogadott ugyan több politikust kihallgatáson, de ezek az audienciák nem oldottak meg semmi kérdést sem.

Kormányválság ez idő szerint nincsen, mert a radikális párt féltékenyen őrködik afelett, hogy a hatalmat a kezéből ki ne szalassza.

A radikális párt főbizottsága Sztanojevics Áca vezetése alatt, — továbbá a radikális párt klubbizottsága ugyan még harcban állanakegymással, de — hogy a párt egységet megőrizhessék és fenntarthassák, — mégis békélyesebb irányban hoznak határozatokat. A főbizottság általában

Vukicsevics politikáját okolja a mostani helyzetért, amit persze Vukicsevics, volt miniszterelnök hazugnak nyilvánít. Vukicsevics ki is jelentette, hogy ha bebizonyosodnék, hogy az ő politikája az oka a mai állapotnak, akkor nemcsak a politikától vonulna vissza, hanem még az országot is elhagyná. Azt is kijelentette, hogy meghajol azon ember előtt, aki létrehozta a horvátokkal a meg-egyeztést.

Az ellenzék — a paraszt demokrata koalíció — álláspontja nem változott. Az ellenzék arra vár, hogy Beogradban minden változzék meg; ám erre kilátás egyelőre nincsen, mivel a kormányban megvan a többsége.

Az alkotmány revízió kérdése teljesen tisztázatlan, mert sem Beogradban, sem Zágrebben kidolgozott formákban még egyáltalán nem állapodtak meg a pártok,

A paraszt demokrata koalíció egyik legutóbbi ülésén Zágrebben hozott egy úgynevezett: bojkott határozatot, melyben kifejti, hogy ezután a népnek kell megmutatnia akaratát és erejét a reá erőszakolt uralommal szemben miután a nép képviselői alkotmányos joguk gyakorlásában akadályozva vannak. A kiáltvány azzal végződik, hogy „Aki a nép ellen él, annak nincs helye a népközösségben!”

Ez a határozat a fenálló helyzetet csak még inkább megnehezíti s azért hangjánál és tartalmánál fogva Beogradban kellemetlen benyomást okozott.

Küzködés az Isten ellen.

Emberek vadult tömege
Vívja ádáz nagy csatáit,
Mialatt kivesz lelkéből
Az emberszeretet s a hit!
Istene ellen küzködik,
Természetfelettit akar:
Repülni ég távolán át,
Mit titkok világa takar . . .

Hatolni föld határán túl,
Légűr véghetetlen terén;
Feldulni csillagok honát
S utazni Mars, Hold mezején . . .
Feledve azt, mi isteni,
Mi a Tökély alkotása,
Alkotni akar akkorát,
Mi tett Istennek tudása!

Igy vallás, hit elveszében,
Isten csak puszta fogalom.
Templom? — unott rideg hajlék
S nincs már erkölcsi hatalom!
Mondják: mindez »koronája«
A haladás eszméinek
S lesz felrázó, fénylő tüze
Ennek az évezerednek!

Lesz! — mit Isten átka kísér —
Új alkotása egy napon:
„Minden a földön megszűnjön
S a világ össze omoljon.
Por volt minden s azzá leszen,
Megfojtva a vad küzködés
S lesz mégegyszer újra egy nagy,
Borzalmas világtemetés!”

GÁLOSSY JÓZSEF.

HIREK.

— Helyreigazítás. E hó 16-án kelt számban „A paraszt-de-

mokrata koalíció“ című közleményt a nyilttérben kellett volna leközlölni azzal a megjegyzéssel, hogy e közleményért felelősség nem vállalatik. A megkésett lap-összeállítás hevében ez elmaradt. Szives tudomásvétel végett a hibát e sorokkal helyreigazítja a szerkesztő.

— Korona nyugdíjasok. A korona nyugdíjasok az újabb rendezés szerint megjáró különbözeteket még mindig nem kapták meg, sem járulékaik nincsenek az új intézkedés szerint folyósítva. Az erre a célra szükséges összeg már folyósítva lett a miniszteriumtól; a számléjtések megtörténtek, minden egyes nyugdíjasnak az ügye véglegesen el van intézve, — csak még a névre szóló kiutalások vannak hátra. Ezek után szinte érthetetlen, hogy hol van ez a szerencsétlen dolog annyira megakadva? — A „Slovenec“ egyik legutóbbi számában jelzi, hogy az SLS képviselők e tárgyban elkövettek mindent a nyugdíjasok érdekében s támogatásukat ezutánra sem vonják meg tőlük. — A nyugdíjasok mindenkinek a jó akaratát a legnagyobb hálával fogadják s ismételtlen kérnek minden tényezőt, aki ez ügyben tehet valamit, hogy ennek a komolytalan, szégyenletes dolognak már egyszer vessenek véget. Az utkaparók ügye el van intézve. Ok is megérdemelték! De talán azok a 35—40 évi szolgálatot teljesített tisztviselők is megérdemelnék aggrukra való tekintettel is a napi kenyeret. — Már megint mire várnak még

Beogradban? Folyik be oda elég szlovén adópénz bőven! Lehet „miből“ — utalványozni!

— A triezti szlovének vezérét dr. Csok István ügyvédet letartóztatták. A rendőrség azt állítja róla, hogy egy jugoszláv nemzeti zászló ellopásában része van. Ezt a zászlót az olaszok kobozták el egy alkalommal s mint győzelmi jelvényt őrizték s most eltűnt. Ezért a letartóztatás.

— Kisebbségi mozgalmak Franciaországban. A bretonok, kelták, korzikaiak és elszászok mozgolódnak és autonómiát követelnek.

— A Beograd—Zágrebi légi forgalom ideiglenesen október 1-ével megszűnik. Ugyanis állami szubvenciója a társaságnak csak 400 repülő utra volt s ez most betelt. Újabb intézkedésig szünetel az üzem.

— A romániai kisebbségi iskolákban az eddigi heti két óra helyett három órában állapították meg a magyar nyelv tanítását.

— Telefonost játszottak Beregszász mellett Vári községben kis gyermekek Erdély Ándrás erdőkerülő töltött puskájával. A fegyver egy fához volt támasztva. Meglátta egy 10 éves fiú meg egy 8 éves leány. Ugy akartak játszani, hogy a csövön át beszélnek egymásnak. A kislány a csövet a szájába vette, a fiú a másik végén beszélni akart neki. A fegyver elsült, a kis leányka fejét a lövés szét loccsantotta.

— Furcsa szerelmes. Liebermann Lajos nagyváradai raktáros szerelmes volt Aika Mária munkás leányba. A leány előbb szerette, azután elfordult tőle. Ekkor Lieberman bolondnak tette magát s mint ilyet betették a kórházba s megfigyelték. Végre 3 hét

Kedélyes emberevők.

Egy kirándulás a maláji szigeteken.

Az olasz felső arisztokráciának két fiatal tagja: Rospiglioni herceg és Don Rodolfo del Drágo nagy utazásukból tértek haza s Maláji szigeteken szerzett tapasztalataikról igen érdekes közléseket adtak olasz újságoknak.

Egy tárcára valót mi is nyújtunk ezekből olvasóinknak.

A két fiatal ur utatkozván Olaszországban, elhatározták, hogy izgató, veszélyes vadász kalandokban fognak maguknak valahol szórakozást keresni. Elmennék vadállatokra-, elefántokra-, ritka madarakra-, krokodilusokra és egyéb veszélyes állatokra vadászni. Utrakeltek. Elsősorban is elutaztak Ceylon szigetére, remélve, hogy már ott fognak találni oroszlanokat, leopárdokat, hogy vadász szenvedélyüket kielégíthessék. Ők ugyanis nem mint turisták, hanem mint vadászok keltek utra. Bejárták egész Ceylon szigétét, az igaz, hogy leltek szebbnél szebb, csodás növényeket, de olyat semmit, amire érdemes lett volna puszkáikat még csak el is sütni.

Igy azután csakhamar tovább utaztak s elmentek Borneo szigetre. Itt

legelőször a tropikus betegségektől megrontott gyomrukat helyrehozták s azután a sziget síkságain megkezdték a vadászat örömeit élvezni.

Borneo szigetén kevés európai él, ezek is hollandok; de még maga a bennszülött népesség is ritka. A hollandok nagy előzékenységgel megmutatták a két előkelő olasznak a sziget minden szépségét, de azt is közölték velük, hogy Borneo sziget rossz vadász terület. Más fontosabb vadászszakmáyn nem kínálkozik, mint egy orszárvu faj, mely a hegyes vidékeknél nagyon elrejtőzve s nehezen található fel, mert a bennszülöttek a hegyekbe egyáltalán nem mennek, ott számukra pokol van, a maláji ember pedig az ott tartozkodó szellemekkel semmiféle összeköttetést nem akar fenntartani.

Majmokra vadászni meg nem igen érdemes.

Meglátogatták azonban utasaink a szigeten élő Dayak törzset. Ez a nép arról nevezetes, hogy legyőzött eljensegeinek a fejét levágja s azokat hadi jelvényekké — trofeumokká — konzerválja. Különböznen igen érdekes nép. A folyók partjain Kampongnek nevezett házaikban laknak s az európai fehér embert szivesen fogadják s jó barátoknak mutatkoznak, Érdekes,

hogy ennél a néptörzsnél a magán tulajdon ismeretlen fogalom. Nálunk minden tárgy mindenkié. Ennek dacára, a házias élet szinte csodálatos a dalyakoknál. A legszigorubb egynejségben élnek, mégis azonban egy fiatal leánynak minden szabad. A dayák megengedi, hogy egy 16—17 éves leány már megismerje az életet anélkül, hogy kénytelen lenne férjhez menni.

Hogy kaland vágyakat kielégítsék az utasok elhatározták, hogy még meglátogatták a Giankang emberevő törzset is. Ez a törzs még ez előtt husz évvel is igen nagy előszeretettel kultiválta az emberevést; de ma már inkább bogarakat, sáskákat, kigyókat, kutyahúst meggyaszt eszik.

Ma ezek a volt kannibálok már elég becsületes emberek s bizonyos karakteres vonást is lehet bennük felfedni. Ha európai ember látogatja meg őket, az asszonyok a férfiak kíséretében bevezetik az idegent lakásukba s valami féle, rizsből készült tuak nevű itallal kínálják meg. Ez a furcsa sör féle ital nagyon igénybe veszi az európai torkot, de hát azért csak le kell nyelni, mert ez itt úgy illik. A gunyhók, koponyákkal és preparált emberbőrökkel voltak diszitve, emlékeztetők még a régi jó időkre.

Innen az utasok Szumatra szigetre mentek át. A vadászat itt már szép

eredményt nyújtott, mert két tigris, több barna medvét és sok vaddisznót löttek. Azonkívül fogtak egy igen szép példány elefántot, mely most a római állatkerben van. Egy hónapi szorgalmas vadászás után az utasok meglátogatták Palembang várost, Szumatra sziget Velencéjét. Palembang ugyanis a Musi folyó vizén cölöpökre van építve. A folyót itt éneklő viznek nevezik, mert folyásával sajtáságos hangokat idéz elő. Valószínű, hogy ezt a sajtáságos hangadást a sok bele ömlő források zugásai idézik elő.

Szumatráról az utasok Jáva szigetre mentek át, megcsodálni ennek a szigetnek az állatvilágát.

Itt aztán kárpátolva lettek a vadászok mindazon mulasztásokért, amit vadászatuk első szakában szenvedtek. Itt élnek a leopárdok különféle fajai, számtalan majom, orrszarvu, krokodilus stb. Volt zsákmány bőven.

Megcsodálták az utasok a jávaiak táncát, melyek jó részben vallásos jellegűek. Nagyon érdekesek azok a figurák, amelyekből egy-egy táncuk van alakítva. Híába kutattak az olasz urak azután a jáva tánc után, melyet Európában az előkelő társaságokban ismernek, itt meg Jáva szigeten senki semmit sem tud róla.

— P. M. —

mulva kitudódott, hogy nem bolond, csak nagyon szerelmes, mire kitétték a kórházból. A leány látva azt a nagy önfeláldozást, már most megígérte, hogy a felesége lesz.

— Fegyverkezési megfélemlítés könyfakasztó gázzal. Marylandban, egy francia fegyvertételben a rossz bánásmód miatt fellázadtak a fegyencek, megtámadták a tisztviselőket s törni kezdték. A lázadó fegyenceket csak úgy tudták megfélemlíteni, hogy könyfakasztó gázt bocsátottak rájuk.

— Az ördögnek hagyta a lelkét. Jalafrangel városban Spanyolországban meghalt egy kereskedő. Végrendeletet hagyott hátra, melyben lelkét az ördögnek, házáat és üzletét pedig a feleségének hagyta. A közjegyző kijelentette, hogy a végrendelet szabályos s végrehajtása ellen semmi akadály nem tehető. Az örökösök legyennek meglepődve.

— Jugoszlávia peresztes lett a hárgai nemzetközi döntőbírósnál a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal szemben. 1918.-ban Jugoszláviában levő pénzügyi fiókoknál lefoglaltak az SHS állam részére három millió koronát készpénzben. A döntőbíróskor kötelezte Jugoszláviát, hogy a három millió koronát 1918 októberi árfolyamának alapján a kamatokkal együtt térítse vissza a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak.

— Egy csodaszülött. Judenburgban e hó 11.-én Woogza Mária napszámosnő csodagyermeknek adott életet. A gyermeknek két feje, négy keze és négy lába volt. A csecsemőt Bécsbe a klinikára dr. Pehama professzorhoz vitték. A fejlődés rendetlen irányt vett az ikreken. A gyermek jól kibirta az utazást Judenburgból Bécsbe s még itt két napig élt a klinikán, de azután nem bírván táplálkozni, harmadnapra meghalt.

— A „Zeppelin” próbarepülése. Az új, nagy „Gróf Zeppelin” utasszállító léghajó első próbarepülését szerencsésen megtette. A léghajó Fridrichhafenből: Zürich, Bazel, Freiburg, Worms, Darmstadt, Heidelbergén át Frankfurtba, onnan Stuttgarton keresztül visszarepült indulási helyére. A repülésnek igen szép idő kedvezett. Az utazáson részt vett hetvenhat személy, köztük tizenöt újságíró. Egy nagy angol lapnak a tudósítója is részt vett az utazáson. Az utasok a legnagyobb elragadtatással beszélnek az utról. A léghajó legközelebbi útja: Bécs—Prága—Monakó lesz.

— Tornádó Amerikában. A tornádó egy elképzelhetetlen erős szélvihar óriási esővel és az elkövetkező vizáradással, mely rémületes gyorsaságával és erejével elpusztít mindent a földön, ami haladásában útjába akad. Mindez rövid idő alatt történik, azért az ő mérhetetlen gyorsaságával nagy területeket semmisít meg. Rendszerint ott tör ki, ahol nagy a forróság. Így volt ez most az Antillák vidékén, Amerikában. Először Portoriko szigetétette tönkre San Iván fővárost romba döntötte, a lakosság földél nélkül van, kétségbeesve. A halottak száma sok száz, a sebesülteké sok ezer. Hajlék-

talán mindenki. A merre a csapás száguldott, ott nem maradt semmi. Most nincs fedél, nincs enni való, segílyt kérni bajos, mert nincs telefon, táviró, semmi összeköttetés. Attól félnek, hogy éhínség és mindenféle ragályos betegség fog kitörni. A tornádó innen át ment Florida félszigetre s ezt is végig pusztította. Florida csoda szép fürdőhelyei, kertjei, ültetvényei nagy részben elpusztultak. A kár megbecsülhetetlen, még amerikai összegekben is kimondhatatlan. A mentő akció Amerikában minden elkészülhető módon megindult, hogy a szerencsétlen lakosságon segítve legyen. Újabb hírek szerint igen sok ember megőrült, számtalan az öngyilkosok esete. A halottak közül igen kevés azoknak a száma, kiket fel lehet ismerni. A mentési akciót és a segílyezést az amerikai „Vörös kereszt” vette a kezébe. A tornádó Nebraska, Dél Dakota és Jova államokban is mérhetetlen károkat okozott.

— Leány ikreket kettő választottak. A tizenhét éves nővéreket, a kik gerinc oszlopuk végével voltak össze nőve, sikerült operáció útján elválasztani. Ritkán jó sikerű műtét ez, mert többnyire halállal szokott végződni egyik, vagy másik ikerre nézve. A newyorki klinikán nagy szenzációt keltett ez a műtét. A nővéreket azért is el kellett már választani, mert a természetük sem egyezett egymással. Az egyik vig kedélyű volt, a másik nem. Most a vigabb természetű még szerelmes is lett s egy amerikai ügyvéd rövid idő mulva feleségül veszi. A leányok önkényét határozták el magukat a műtetre.

— Mikor a mentő autók okoz szerencsétlenséget. Budapesten halálos szerencsétlenséget okozott a Teréz körut és a Király utca keresztezésénél egy mentő autó, amelyen Major Gábor dr. mentő orvos, Szalai László orvostanhallgató, Simon Lajos ápoló és Kelemen József sofőr ültek. A keresztezésnél egy álló villamos kocsik mögött lépett elő Nagy András ötven éves iparos s a mentő kocsi kerekei alá került. Kórházba való szállítás közben meghalt. Az elgázolás pillanatában a sofőr megrántotta a gépkocsi kormányát s ennek következtében az autó belerohant egy ott veszteglő autótaxiba s egy teher autóba. Az utasok kiestek s Major dr. meg a sofőr súlyos agyrázkódást szenvedtek, a másik két utas pedig súlyos zúzódások árán menekültek meg a szerencsétlenségből.

— Meggyilkolták Zágreben Skorjanac Alajos magánosan élő fűszer kereskedőt s üzletét kirabolták. A kereskedőt reggel találták meg az üzlet melletti kis szobában összezuzott fejjel s elvágott nyakkal, holtan.

— Tizenhattu rablobandát fogott el a beográdi csendőrség, a mely banda már tíz év óta rabolt, gyilkolt, gyújtogatott Beograd környékén. Most pén-

zért hajtottak végre egy gyilkosságot s felbújtó asszony révén, — aki az urát ölette meg a banda két tagjával — jutott nyilvánosságra minden. A banda vezetői a két Szusics testvér és még tevékeny tagja volt a bandának két nő is.

— Óriási autók. A német hadsereg egy branschveigi gyárban óriási autókat készített. Mindegyiknek tíz kereke lesz. Ezeket a tíz kerekű autókat „sivatagi autóknak” nevezték el.

— Krokodilus pusztítás. Holland India legnagyobb szigetén, Borneon van a legtöbb krokodilus. Miután igen sokan esnek áldozatul ezeknek a rettenetes hüllőknek, azért a holland kormány elhatározta, hogy hajtó vadászatot fog indítani ellenük. Egy Johler nevű hollandus tizen négy nap alatt 118 darabot ejtett zsákmányul. Indiában egy krokodilus bőr ára 7—15 holland forint között változik. Egy bőr 15—20 kilogrammot nyom. Külföldön a nagy vámok miatt ezek a bőrok igen magas árakat érnek el.

— Jó diákgyomor. Csehország Bidsovo városában már rég idő óta az a szokás a diákok között, hogy évente szilvaérés idején evő versenyt rendeznek s aki legtöbb szilvas gombócot bír megenni az győz és jutalomban részesül. Az idén Deil, prágai bölcsészett hallgató nyert; megevett az ebédhez százegy szilvas gombócot; — második lett egy technikus, — csekély 83 gombóccal.

— Ellopták a vasuti vonalat. Oroszországban Moszkva és Kazán között husz kilométer hosszúságban ellopták a vasuti vonalat. A sineket felszedték, táviró-telefon berendezését oszlopostól, drótostól, mindenestől együtt elvitték. Csupán csak a töltés maradt meg.

— A kis toalett asztal titka. Bécsben, Fest Ferenc magánhivatalnok felesége hogy férjének születésnap ajándékot vehessen, eladott egy rozoga kis toalett asztalkát, amelyben a férj a nehezebb napokra megtakarított tizenötezer dollárt titkosan tartogatta. Amint az asztal eladás kitudódott, a megrémült férj szaladt a rendőrségre. Sikerült mindent kinyomozni s szerencsésen megkerült a tizenötezer dollár.

— Angol hadi hajók érkeztek a jugoszláv vizekre s most a kikötőket táogatják sorba. Először a Spliti kikötőt látogatták meg, hol ünnepélyes fogadtatásban volt részük. A hajóval a földközi tengeren gyakorlatot tart s az angol kormány megbízásából teszi meg a látogatást, hogy így az angol kormány ba-

K I N O

V MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 30. septembra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

Zemlja u plamenu

Film vanrednog djelovanja
7 jedinstvenih čin.
iz svejtskoga rata.

U glavnoj ulozi:
JOHN GILBERT, RENEE
ADOREE.

VSTOPNINA: I. prostor 12 D.,
II. prostor 8 D., III. prostor 5 D.

Akumulátorokat töltésre
elfogad.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

rárságát Jugoszlávia iránt kifejezésre juttassa.

— Kétszáznál több rablást, betörést és gyilkosságot követett el az a veszedelmes cigányokból álló rablóbanda, mely már két év óta garázdálkodott Becskereken. Több mint fél millió dinár értékű holmit talált a csendőrség a putrikban elrejtve. Egy cigány társukat meg is ölték, mivel el akarta őket árulni. Most a banda valamennyi tagja, tizenegy híres rabló cigány a veliki becskereki államügyészség fogházában van. Az a gyanu is fennáll a banda ellen, hogy már egy pár csendőrt is eltettek lábálól.

— Titokzatos gyilkosság Ljubljanában. Az Orjuna egyesület volt elnökét Peric Egidijet lakásán az asztalnál, midőn feleségével kártyázott, az ablakon keresztül a szomszéd házból valaki sziven lőtte úgy, hogy meghalt. A lövés karabélyból, dum-dum golyóval történt. Pericet ezelőtt azzal vádolták, hogy az Olaszok javára kémkedett volna, de a vád alaptalannak bizonyult. Az orjuna egyesületet azután felosztották. Tagjai közül most a rendőrség huszat tartóztatott le, mint gyanúsakat.

— Repülőszerencsétlenség Csehszlovákiában a Möhrischtrubani hadgyakorlaton. M kor egy repülőgép ingadozva, de azért szerencsésen leszállt, akkor rútták meg, hogy H dmar megfigyelő tiszt nincs a gépen. A hadgyakorlatot pár kilométerrel odább találták meg.

— Az angol Földközi tengeri flotta az Adriai tengeren október első felében hadgyakorlatot fog tartani.

— A feleségét négy hétre kölcsön adta. Furcsa pör folyik most Pozsonyban. Egy pozsonyi butorkereskedő 25.000 koronáért megperelt egy jó módu építőmestert butorok ára fejében. A tárgyaláson megjelent az építőmester felesége (csinos, fiatal asszony) aki előadta, hogy a butorok áráért nem az ő férje tartozik, hanem egy uriember, akinek őt a férje négy hétre kölcsön adta oly feltétellel, hogy vesz nekik egy szobaberendezést. Tehát az az ur tartozik fizetni. Hogy az az ur elmulasztotta a fizetést, arról ők nem tehetnek. A bíró elhalasztotta a tárgyalást, hogy megidézhesse azt a harmadikat is, de a polgári pörnek bünyői folytatása is lesz.

— Görög-bolgár határ incidens. Dráma mellett a görög-bolgár határon tíz tagú komitácsi banda megtámadta a görög határőröket bombákkal és kézi granátokkal. A görögök segítségére egy egész zászlóalj katonaságot küldtek ki.

— Rádió viz alatt. Franciaországban Cherburg közelében a tenger mélységébe leereszkedett egy tengeralattjáró hadihajó. Erről a hajóról sikerült viz alatt dróttalan összeköttetést letesíteni három kilométernyi távolságra. Haditengerészeti szempontból ez az eredmény igen fontos.

— A gyanus idegen. A beográdi rendőrség letartóztatott egy intelligensnek látszó idegen nőt, ki franciául beszél, de semmi felvilágosítást magáról nem tud adni. Azt mondja, hogy öt hat hónapos korában Konstantinápolyból Párisba vitték, ott nőtt fel s Dzsaffer Vejzinek és Konstantinak szólítják, de nem ez az ő neve. Szüleiről mitsem tud, nem tudja hány éves, hol született s örökös bizonytalanságban él. Most kutat a saját származása után.

TORMA.

Miért alkuszik?

A Blitzmann szörnyen alkuszik egy bundán. Sturz, aki vele van, nem tűrheti már a sok alkudozást, félre hívja barátját s így sug neki:

„Te alak, mit alkudozol annyit, hiszen ugysem fogsz fizetni soha egy vasat sem!”

„Nézd, nem akarom, hogy szegény ördögnek annyi kára legyen!”

Az új bunda.

»Papa! A tanító ur azt mondta az iskolában, hogy tétre az állatok új bundát kapnak. Igaz az?»

»Ne járjon a szád! Még majd az anyád is meghallja, aztán akkor annak is új bunda kell!»

Ki ette meg a tejfelt.

»Kis lányom, itt volt egy csésze tejfel! Te alighanem megetted!»

»Nem én ettem meg Anyukám, hanem a macska!»

»Hiszen a macska nincs is itt bent!»

»Nem baj Anyukám! Majd bejön!»

KÖZGAZDASÁG.

A vitamin.

A vitamin az ember táplálására rendelt anyagoknak egy olyan fontos alkotórésze, amely a táplálás minél eredményesebbé tételénél mulhatatlanul szükséges.

Funckj 1911-ben fölfedezte, hogy rizs héjában van valami anyag, amely ha elvan távolítva hántolva, akkor a rizs a táplálkozásra kevésbé alkalmasá változik. Egyéb élelem hiánya estén a vitamin hiánya betegséget okoz. Ebből a megfigyelésből kiindulva tovább kutatott. Ugy ő, mint mások is rájöttek arra, hogy többféle vitamin van, amely mind szükséges az egészség fenntartásához. Egy francia orvosi szaklap, mely főképpen a gyermekek egészségügyével foglalkozik, most igyekszik egy olyan étrendet össze állítani, mely a gyermekek táplálásánál különös tekintettel van a vitaminokra. Hangsúlyozva, hogy forratlan, de pastórizált — tehát bakteriummentes — tej sokkal egészségesebb, mint a forralt tej, mert ez utóbbiban a vitaminok megsemmisülnek.

Igy van a zöldségekkel és a főzelékekkel is. A vitaminok már 60 foknál megszűnnek. Ezeket tehát nem volna szabad túlmelegíteni. A csecsemőket, de a felnőtteket se tápláljuk túlmelegített ételekkel, konzervekkel, befőttekkel. Inkább adjunk nekik nyers gyümölcsöt, gyengén sült húst, nem pedig főttet. Ehhez persze igen lelkiismeretes és nagyon szakszerű husvizsgálat, állatorvosi husvizsgálat szükséges, hogy bakteriummentes és egyéb betegségmentes, egészséges húst vehessünk.

Igen jó a könnyen piritott máj, hozzá a kevésbé megfőtt burgonya.

Nagyon egészséges a nyers káposzta, a nyers paradicsom, nagyon ajánlatos a nyers alma élvezete is.

(A bicsérdista és a vegetáriánus táplálkozási módja a növényevés, husevés ki van zárva. Ugy látszik azért előnyös az az étkezési módszer, mert sok vitamint fogyasztva, az egészség fenntartására az állati test nem szenved vitamin hiányt.)

Tíz millió dináros alapítvány mezőgazdasági célokra. A newyorki Kolumbia egyetem egyik tanára: Pupin Mihajló, ki a bánáti Idvor községben 1857-ben született s szerb ember, most tíz millió dináros alapítványt tett, a melynek kamatai a Privrednik szerb gazdasági társaság, — a jugoszláv mezőgazdaság fellendí-

tése és szülőhelyének, Idvor községnek céljára lesznek fordítandók. Még gyermek korában került ki Amerikába, hol először gyári munkás volt. Azután saját forgalmából felküzdötte magát, tanult sokat, magánuton középiskolákat és egyetemeket végzett és végre még aránylag elég fiatalon tanára a leghíresebb amerikai főiskolának. A nagy összegű alapítványt a földművelésügyi miniszterium nagy örömmel fogadta.

A svéd gyufatröszt. A svéd gyufa tröszt legújabb kimutatása szerint 35 államban 150 gyufagyárral dolgozik. Az összes foglalkoztatott munkások száma meghaladja a hatvanezretet. Legújabb szerződése Franciaországgal, Magyarországgal és Esztországgal lettek megkötve, de most is több új szerződés megkötése van folyamatban. Kilátás van rá, hogy a svédgyufatröszt még az idén néhány újabb államban veszi át a gyufa ellátást.

SPORT.

Az S. K. Mura 1928. évi ping-pong bajnoksága. A klub bajnoka Nemezc Lajcsika.

A helyezések sorrendje a következő: 1.) Nemezc Lajcsi 8 ponttal, 2.) Nemezc Jani 7 ponttal, 3.) Vályi Imre 5 ponttal, 4.) Kardos Jenő 4 ponttal, 5.) Cvetkó Ottó 4 ponttal, 6.) Türha Viktor 4 ponttal, 7.) Nádaí Ladislav 2 ponttal, 8.) Zrim Josip 1 ponttal.

Felveszek

jó házból való, tiszta, egészséges fiut, péküzletembe tanulónak. Azonnal beléphet. JALSOVECZ FERENC pékmester Turniscsén.

Eladó

egy kis kocsfi fél fedeles egy vagy két ló fogatásra és szerszám egy ló részére. Bővebbet JOVANOVIČ-nál (Turropolje) Serec féle ház M. Szobotában.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA, szeptember 28.

100 kg.	Buza	Din.	255—
»	Rozs	»	240—
»	Zab	»	225—
»	Kukorica	»	300—
»	Köles	»	250—
»	Hajdina	»	200—
»	Széna	»	50—65
»	Bab cseres.	»	450—500
»	vegyes bab	»	350—
»	Krumpli	»	200—
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	2200—2600

M. SOBOTA szeptember 28.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.50	8.—	8.50	9.—
Úszó	7.50	8.—	8.50	9.—
Tehén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—	—	12.50	13.50
Sertés	—	—	—	17.50
Zsir I-a	—	—	22.—	26.—
Vaj	—	—	—	35—45
Szalonna	—	—	25.—	28.—
Tojás 1 drb.	—	—	—	1.25

Pénz.

1 Dollár	=	Din.	56.70
1 Pengő Budapest	=	»	10.—
1 Schil. Bécs	=	»	7.99
1 Kor. Praga	=	»	1.67
1 Lira	=	»	2.46
Zürichben 100 Din	=	9.135	sfrk.

Egy jobb házból való fiut tanoncnak felveszek. VUKÁN LAJOS korona szálloda Dol. Lendava.

Eladó.

Fakeretes egy lapu fűrész FARTEK malomban Szerdicán.

Rádiók

Rádióalkatrészek
Lámpák, Batteriák
Puch
Biciklik
Motorkerékpárok
jutányosan kaphatók

Nemezc János
vas és gépkereskedésben
Murska Sobota.

Megérkeztek legújabb

1929. évi

divatlapok

kaphatók: HAHN IZIDOR könyvkereskedésében
Murska Sobota.